

OHCHR
Vammaisten henkilöiden oikeuksien komitea
jorge.araya@un.org

27.06.2025

Suullinen lausunto Suomen ensimmäistä CDRP-komitean raporttia koskevaan yksityiseen tiedotustilaisuuteen

Tämä asiakirja sisältää Ihmisoikeuskeskuksen¹ (Suomen kansallinen ihmisoikeusinstituutio, NHRI) tekemiä havaintoja vammaisten henkilöiden oikeuksien komitealle komitean 33. istuntoa (11.–29.8.2025) varten.

Jos sinulla on kysyttävää tai tarvitset lisätietoja, ota meihin yhteyttä osoitteessa info@ihmisoikeuskeskus.fi.

---

¹ Ihmisoikeuskeskus edustaa Suomen kansallista ihmisoikeusinstituutiota kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden kansainvälisessä yhteistyössä sekä muussa kansainvälisessä ja eurooppalaisessa ihmisoikeusyhteistyössä.

Suomen kansallinen ihmisoikeusinstituutio koostuu Ihmisoikeuskeskuksesta, sen laaja-alaisesti yhteiskunnan eri osa-alueita edustavasta 39-jäsenisestä Ihmisoikeusvaltuuskunnasta sekä eduskunnan oikeusasiamiehen kansliasta. Instituutio noudattaa YK:n Pariisin periaatteita ja GANHRI (Global Alliance of National Human Rights Institutions) on akkreditoinut sen A-statuksella vuosina 2014, 2019 ja 2025.

Erityisesti kuluvalle hallituskaudella vammaisten henkilöiden oikeuksien tilanteeseen on tullut useita takaiskuja. Haluamme tässä nostaa esiin joitakin niistä:

Vammaisjärjestöjen rahoitukseen on tehty merkittäviä leikkauksia. Tämän seurauksena niiden on vaikeampaa edistää vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa. Nämä leikkaukset vaikeuttavat myös meidän työtämme vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämiseksi, koska vammaisjärjestöt ovat merkittäviä yhteistyökumppaneitamme.

Myös sosiaaliturvaetuuksiin on tehty huomattavia leikkauksia. Hallitus yrittää perustella sosiaaliturvan ja palvelujen leikkauksia viittaamalla taloudellisen tuottavuuden kasvuun. Vammaisten henkilöiden osalta etuusehtojen tiukennukset kohdistuvat kuitenkin erityisesti palveluihin ja sosiaaliturvaetuuksiin, jotka mahdollistaisivat heidän osallistumisensa yhteiskuntaan sen tuottavina jäseninä. Hallituksen toimet heikentävät entisestään heidän jo valmiiksi rajallisia työllistymismahdollisuuksiaan. Hallitus ei ole myöskään ottanut käyttöön toimenpiteitä vammaisten henkilöiden osallisuuden ja työmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi.

Vammaispalvelulakia on uudistettu kaksi kertaa tällä hallituskaudella ensisijaisesti kustannussäästöihin liittyvistä syistä. Vammaispalvelulainsäädännön soveltamisalaa pyritään jatkuvasti kaventamaan siten, että se suojaisi niin harvoja vammaisia henkilöitä kuin mahdollista. Suomessa ei ole muuta lainsäädäntöä, joka takaisi yhdenvertaisen osallistumisen ja itsenäisen asumisen.

Kaikki nämä sosiaaliturvan ja -palvelujen muutokset ovat kielteisiä ja kumulatiivisia, ja osa niiden vaikutuksista ei ole vielä täysin tullut esiin, koska lakimuutoksille ei tehty riittävää vaikutustenarviointia.

Rakennetun ympäristön esteettömyyttä koskeva lainsäädäntö on keskeneräinen. Hallitus päätti olla hyväksymättä rakennettua ympäristöä koskevaa EU:n esteettömyysdirektiivin liitettä kansallisella tasolla. Tällä hetkellä nykyinen kansallinen rakennettua ympäristöä koskeva esteettömyyslainsäädäntö koskee ensisijaisesti vain uudisrakentamista ja mittavia korjaustöitä. Suomen kansallisessa lainsäädännössä ei ole yleistä velvoitetta edistää rakennetun ympäristön esteettömyyttä.

Apulaisoikeusasiamies on korostanut erityisesti julkisen hallinnon sähköisen asioinnin saavutettavuutta sekä tarvetta ylläpitää mahdollisuutta osallistua yhteiskuntaan riippumatta siitä, onko henkilöllä pääsy digitaalisiin palveluihin vai ei. Vaikka viranomaisten sähköiset palvelut täyttävät saavutettavuusvaatimukset, ne eivät vapauta viranomaisia vaihtoehtoisilla tavoilla järjestettyjen tarkoituksenmukaisten palvelujen tarjoamisesta.

Ratkaisun S.K. v. Suomi (CRPD/C/26/D/46/2018) täytäntöönpano on ollut riittämätön.

Suomen ihmisoikeusinstituutio toivoo, että komitea ottaa nämä puutteet huomioon arvioidessaan vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa Suomessa.